

СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈЕ ТУРСКЕ ОПСАДЕ 1456. ГОДИНЕ

У БЛИЗИНИ НЕКАДАШЊЕГ УЛАЗА У ЗАМАК ДЕСПОТА СТЕФАНА ЛАЗАРЕВИЋА ПОСТАВЉЕНО ЈЕ СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈЕ КОЈЕ ПОДСЕЋА НА НАЈВЕЋУ И НАЈСЛАВНИЈУ БИТКУ У ИСТОРИЈИ БЕОГРАДА, КАДА ЈЕ ГРАД НАЗВАН БЕДЕМОМ ХРИШЋАНСТВА. НАИМЕ, БАШ НА ОВОМ МЕСТУ, У НОЋИ ИЗМЕЂУ 21. И 22. ЈУЛА 1456. ГОДИНЕ ОДИГРАЛА СЕ ОДЛУЧУЈУЋА БИТКА ИЗМЕЂУ ТУРАКА И БРАНИЛАЦА БЕОГРАДА.

ДОЛАСКОМ НА ПРЕСТО СУЛТАНА МЕХМЕДА II ОТПОЧЕО ЈЕ НОВИ ТАЛАС ОСВАЈАЊА БАЛКАНСКИХ ЗЕМАЉА. ГОДИНЕ 1456. ЗАПОЧЕЛА ЈЕ НОВА ОПСАДА БЕОГРАДА, ТОКОМ КОЈЕ СУ СТРАДАЛЕ И МИТРОПОЛИТОВА РЕЗИДЕНЦИЈА, КАО И ЈЕДАН ДЕО ЦРКВЕ УСПЕЊА БОГОРОДИЦЕ. НА ЧЕЛО ОДБРАНЕ БЕОГРАДА СТАО ЈЕ МАЂАРСКИ ПЛЕМИЋ ЈАНОШ ХУЊАДИ, У СРПСКОЈ ТРАДИЦИЈИ ПОЗНАТИЈИ КАО СИБИЊАНИН ЈАНКО. БРОЈ БРАНИЛАЦА БИО ЈЕ ВИШЕСТРУКО МАЊИ ОД БРОЈА НАПАДАЧА И ПРОЦЕЊУЈЕ СЕ НА 10.000–12.000. МЕЂУ БРАНИОЦИМА ЈЕ БИЛО И ДОСТА КРСТАША, КОЈЕ ЈЕ ОКУПИО ЧУВЕНИ ФРАЊЕВАЧКИ МИСИОНАР ЈОВАН КАПИСТРАН.

О ЖЕСТИНИ БОРБЕ ЗА ОДБРАНУ БЕОГРАДА СВЕДОЧИ И ЛЕГЕНДА КОЈА ГОВОРИ ДА ЈЕ ПОСЛЕ ОВЕ БИТКЕ МЕЂУ БРОЈНИМ ЖРТВАМА ПРОНАЂЕН И ЈЕДАН ВРАБАЦ, ПРОБОДЕН СА ЧАК ТРИ СТРЕЛЕ.

НИЈЕДАН ДОГАЂАЈ У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ ИСТОРИЈИ БЕОГРАДА НИЈЕ ВИШЕ ОПИСИВАН И БЕЛЕЖЕН ОД ХЕРОЈСКЕ ОДБРАНЕ ГРАДА 1456. ГОДИНЕ. ВЕСТ О ПРВОЈ ВЕЛИКОЈ ПОБЕДИ ХРИШЋАНСКОГ ОРУЖЈА НАКОН ПАДА ЦАРИГРАДА БРЗО СЕ ПРОШИРИЛА, СТИГАВШИ ЧАК ДО ВЛАДАРА ЕТИОПИЈЕ. БЕОГРАД ЈЕ ПРОГЛАШЕН ЗА „БЕДЕМ ХРИШЋАНСТВА“. ПАПА КАЛИКСТ III ИЗЈАВИО ЈЕ ДА ЈЕ ТО НАЈСРЕЋНИЈИ ДОГАЂАЈ У ЊЕГОВОМ ЖИВОТУ, А ШЕСТИ АВГУСТ, ДАН КАД ЈЕ ДОБИО ВЕСТ О УСПЕХУ ОДБРАНЕ, ПРОГЛАСИО ЈЕ ДАНОМ БЕОГРАДСКЕ ПОБЕДЕ, КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ СЛАВИ У ЦЕЛОМ ХРИШЋАНСКОМ СВЕТУ. НАРЕДИО ЈЕ И ДА СВАКОГ ДАНА У ПОДНЕ НА СВИМ ЦРКВАМА ЗВОНЕ ЗВОНА, А ТО ЈЕ ОБИЧАЈ КОЈИ СЕ У ЕВРОПИ ПОШТУЈЕ И ДАНАС.

ЈАНОШ ХУЊАДИ УМРО ЈЕ 11. АВГУСТА 1456. ГОДИНЕ У ЗЕМУНУ, А ЈОВАН КАПИСТРАН 23. ОКТОБРА ИСТЕ ГОДИНЕ У ИЛОКУ (У ДАНАШЊОЈ ХРВАТСКОЈ). ПРВИ ЈЕ ПОСТАО НАЦИОНАЛНИ ЈУНАК УГАРСКЕ, А ДРУГИ ЈЕ У 18. ВЕКУ ПРОГЛАШЕН ЗА КАТОЛИЧКОГ СВЕЦА.

MEMORIAL TO THE OTTOMAN SIEGE OF 1456

NEAR THE FORMER ENTRANCE TO THE CASTLE OF DESPOT STEFAN LAZAREVIĆ, A MEMORIAL HAS BEEN PUT UP TO MARK THE SCENE OF THE GREATEST AND MOST GLORIOUS BATTLE IN THE HISTORY OF BELGRADE. IT IS PRECISELY HERE THAT THE DECISIVE BATTLE BETWEEN THE OTTOMANS AND BELGRADE'S DEFENDERS TOOK PLACE IN THE NIGHT OF JULY 21 TO 22, 1456. ON RISING TO POWER, SULTAN MEHMED II LAUNCHED A NEW WAVE OF CONQUESTS OF THE BALKAN LANDS. THE YEAR 1456 SAW ANOTHER OTTOMAN SIEGE OF BELGRADE, WHEN THE METROPOLITANS' RESIDENCE WAS DESTROYED TOGETHER WITH PART OF THE CHURCH OF THE DORMITION OF OUR LADY. THE TOWN'S DEFENCE WAS LED BY THE HUNGARIAN NOBLEMAN JANOS HUNYADI, REMEMBERED IN SERBIAN TRADITION AS SIBINJANIN JANKO. THE DEFENDERS, TOTALLING SOME 10,000 TO 12,000 MEN, INCLUDING A NUMBER OF CRUSADERS GATHERED BY THE FAMOUS FRANCISCAN MISSIONARY JOHN OF CAPISTRANO, WERE HEAVILY OUTNUMBERED BY THE ATTACKING FORCES. THE FEROCITY OF THIS BATTLE IS ILLUSTRATED BY A LEGEND, ACCORDING TO WHICH AMONG THE NUMEROUS VICTIMS THERE WAS A SPARROW PIERCED WITH AS MANY AS THREE ARROWS. NO OTHER EVENT IN THE MEDIAEVAL HISTORY OF BELGRADE HAS BEEN MORE FREQUENTLY DESCRIBED AND NOTED IN THE RECORDS THAN ITS HEROIC DEFENCE OF 1456. THE NEWS OF THE FIRST GREAT CHRISTIAN VICTORY AFTER THE 1453 FALL OF CONSTANTINOPLE QUICKLY SPREAD AROUND, REACHING EVEN THE RULER OF ETHIOPIA. BELGRADE ACQUIRED THE EPITHET OF A 'RAMPART OF CHRISTIANITY', AND POPE CALLIXTUS III CLAIMED THAT THIS WAS THE HAPPIEST DAY OF HIS LIFE. BY HIS DECREE, THE DAY WHEN HE HEARD OF THE SUCCESSFUL DEFENCE, AUGUST 6, WAS TO BE COMMEMORATED ACROSS THE ENTIRE CHRISTENDOM. HE ORDERED THAT AT NOON ALL THE CHURCHES' BELLS SHOULD RING, THUS INTRODUCING A TRADITION OBSERVED TO THIS DAY ACROSS EUROPE - THE SO-CALLED NOON BELL RITUAL.

JANOS HUNYADI DIED IN ZEMUN ON AUGUST 11, 1456, AND JOHN OF CAPISTRANO ON OCTOBER 23 OF THE SAME YEAR IN ILOK (IN PRESENT-DAY CROATIA). HUNYADI BECAME A HUNGARIAN NATIONAL HERO, WHILE IN THE 18TH CENTURY JOHN OF CAPISTRANO WAS PROCLAIMED A CATHOLIC SAINT.

■ ЈАНОШ ХУЊАДИ (СИБИЊАНИН ЈАНКО), XVII ВЕК
■ JANOS HUNYADI (SIBINJANIN JANKO), 17TH CENTURY

■ ХЕРОЈСТВО ТИТУСА ДУГОВИЋА
ВАГНЕР ШАНДОР, XIX ВЕК
■ HEROISM OF TITUSZ DUGOVICS
WAGNER SANDOR, 19TH CENTURY

■ ТУРСКА МИНИЈАТУРА ОПСАДЕ
БЕОГРАДА 1456. ГОДИНЕ
■ TURKISH MINIATURE OF
THE SIGE OF BELGRADE 1456